

II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 16 december 2003

om det statliga stöd som Frankrike genomfört till förmån för EDF samt el- och gasindustrin

(delgivet med nr K(2003) 4637)

(Endast den franska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2005/145/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT
DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket i detta,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a i detta,

efter att i enlighet med nämnda artiklar⁽¹⁾ ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig och med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

I. FÖRFARANDE

- (1) Genom en skrivelse av den 10 juli 2001 uppmanade kommissionen de franska myndigheterna att inkomma med upplysningar om vissa åtgärder till förmån för Electricité de France (EDF) som kan innehålla inslag av statligt stöd.
- (2) Mellan juli 2001 och juni 2002 utväxlades ett antal skrivelser mellan kommissionen och de franska myndigheterna⁽²⁾. Ett tekniskt sammanträde ägde rum den 3 september 2002.

- (3) Genom en skrivelse av den 16 oktober 2002 underrättade kommissionen de franska myndigheterna om tre förenade beslut om EDF⁽³⁾. För det första ansåg kommissionen att de franska myndigheterna i enlighet med artikel 88.1 i EG-fördraget måste upphäva den obegränsade garanti som EDF åtnjöt för alla sina åtaganden i sin egenskap av ett statligt industri- och affärsverk, ett s.k. EPIC (établissement public à caractère industriel et commercial), vilket utesluter varje tillämpning av lagstiftningen om sanering och likvidation av företag i svårigheter. För det andra inledde kommissionen i enlighet med artikel 88.2 i EG-fördraget det formella granskningsförfarandet i fråga om den fördel som följde av att EDF inte betalade bolagsskatt på grund av den omklassificering av företagets balansräkning som gjordes 1997 när det gäller en del av de skattebefriade bokföringsmässiga avsättningar som gjordes för att förnya det franska högspänningsnätet. Slutligen uppmanade kommissionen de franska myndigheterna att lämna vissa upplysningar som behövdes för att granska denna skattefördel inom ramen för det formella granskningsförfarandet.
- (4) I de synpunkter som de franska myndigheterna överände till kommissionen i en skrivelse av den 11 december 2001 bestred man förekomsten av några som helst inslag av statligt stöd i EDF:s ställning som EPIC och vägrade att genomföra den föreslagna åtgärden. De franska myndigheterna bestred också att EDF skulle ha kommit i åtnjutande av någon skattefördel 1997. Ett tekniskt sammanträde mellan kommissionen och de franska myndigheterna ägde rum den 12 februari 2004 i syfte att granska frågan om en eventuell skattefördel.

⁽¹⁾ EGT C 280, 16.11.2002, s. 8, och EUT C 164, 15.7.2003, s. 7.

⁽²⁾ Se EGT C 280, 16.11.2002, s. 8.

⁽³⁾ EGT C 280, 16.11.2002, s. 8.

- (5) Efter det att de franska myndigheterna vägrat att vidta den föreslagna åtgärden och i enlighet med artikel 19.2 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget ⁽⁴⁾, beslutade kommissionen den 2 april 2003 att inleda det formella granskningsförfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget i fråga om den obegränsade statliga garanti som EDF åtnjuter, och som innebär att företaget inte kan gå i konkurs ⁽⁵⁾. Genom en skrivelse av den 12 juni 2003 skickade de franska myndigheterna sina synpunkter på det formella granskningsförfarandet till kommissionen.
- (6) Genom en skrivelse av den 11 november 2003, som kompletterades med skrivelser av den 21 november och 11 december 2003, anmälde de franska myndigheterna till kommissionen en reform av pensionssystemet för el- och gasindustrin samt den bestämmelse genom vilken EDF skall ombildas till ett civilrättsligt affärsföretag. De uppgav att dessa båda reformer kommer att ingå i samma lagförslag. Genom en skrivelse av den 16 december 2003 bekräftade den franska regeringen att den kommer att lägga fram förslag till bestämmelser om en ombildning av EDF:s rättsliga ställning för parlamentet. Enligt förslaget skall EDF ombildas från en offentligrättslig inrättning till ett civilrättsligt bolag före den 1 januari 2005.
- (7) Den 17 november 2003 anordnades ännu ett tekniskt sammanträde mellan kommissionen, de franska myndigheterna och företrädare för EDF om den skattefördel som EDF kommit i åtnjutande av. De franska myndigheterna inkom också med kompletterande upplysningar i denna fråga genom en skrivelse av den 20 november 2003.

II. BESKRIVNING AV DE AKTUELLA ÅTGÄRDERNA

A) Den obegränsade statliga garantin

- (8) EDF producerar, överför och distribuerar el inom hela Frankrike. EDF hör till de största aktörerna på den europeiska energimarknaden och andra närliggande marknader. Företaget har också verksamhet i Kina, Egypten, Argentina, Brasilien, Mexiko och USA.
- (9) År 2002 hade EDF en omsättning på 48,4 miljarder euro. Koncernen har för närvarande 32,5 miljoner abonnenter i Frankrike och 8,9 miljoner abonnenter i övriga Europa. Dess största europeiska dotterföretag på energiområdet är EDF Energy (Storbritannien) och EnBW (Tyskland), men EDF är också delägare i många andra europeiska företag.
- (10) EDF bildades genom lag nr 46-628 av den 8 april 1946 som ett statligt industri- och affärsverk (EPIC). I Frankrike omfattas offentligrättsliga juridiska personer, dit ett EPIC räknas, inte av civilrättslig lagstiftning om sanering och likvidation av företag i svårigheter.
- (11) Tillämpningen av insolvens- och konkursförfaranden på offentligrättsliga juridiska personer grundar sig på den allmänna principen att tillgångar som tillhör sådana personer enligt fransk rättspraxis som sträcker sig tillbaka till slutet av 1800-talet inte kan utmätas ⁽⁶⁾.

B) Reform av pensionssystemet för el- och gasindustrin

- (12) De franska myndigheterna har anmält en reform av pensionssystemet för el- och gasindustrin till kommissionen.
- (13) Det nuvarande pensionssystemet inom denna sektor utgör ett specialsystem, som skiljer sig från det allmänna socialförsäkringssystemet. Det rör sig om ett pensionsystem som finansieras via fördelningssystem genom löntagaravgifter och ett bidrag från företagen inom sektorn ("utjämningsbidrag"), som bestäms i proportion till den totala lönesumman inom sektorn och som syftar till att jämna ut pensionsavgifterna varje år. Även om systemet omfattar hela sektorn, förvaltas det av ett gemensamt organ som är knutet till EDF och Gaz de France (GDF).
- (14) I den reform som de franska myndigheterna har anmält planeras ett gemensamt socialförsäkringsorgan med behörighet i hela landet – *Caisse nationale des industries électriques et gazières* – som skall vara oberoende av EDF och GDF samt utgöra en civilrättslig juridisk person som lyder under socialförsäkringslagen. Det skall vara obligatoriskt för samtliga arbetstagare och arbetsgivare inom el- och gasindustrin att ansluta sig till denna pensionskassa.

⁽⁴⁾ EGT L 83, 27.3.1999, s. 1. Förordningen ändrad genom Anslutningsakten från 2003.

⁽⁵⁾ EUT C 164, 15.7.2003, s. 7.

⁽⁶⁾ Domstolen för behörighetstvister, Association syndicale du canal de Gignac, 9.12.1899, Rec. s. 731, kassationsdomstolen, Civ 1ère, Bureau de recherches géologiques et minières "BRGM Société Lloyd Continental", 21.12.1987, Bull. civ. I, nr 348, appellationsdomstolen i Paris, Sté PDG et B., 15.2.1991, nr 9021744, DA 1991, nr 184.

(15) Rent ekonomiskt skiljer man i reformen mellan följande två typer av rättigheter:

— Grundpension som motsvarar den pension som betalas ut av civilrättsliga pensionssystem (allmänt socialförsäkringssystem och obligatoriska tilläggs-pensionssystem), och som grundar sig på en avgift stadgad i civilrätten.

— Tilläggs-pension inom ramen för el- och gasindustrins pensionssystem, och som kompletterar den pension som normalt betalas ut av det allmänna socialförsäkringssystemet och de obligatoriska tilläggs-pensionssystemen. Denna särskilda pension motsvarar sålunda skillnaden mellan den pension som betalas ut från det särskilda pensionssystemet för el- och gasindustrin och grundpensionen.

a) Grundpension

(16) När det gäller grundpensionen⁽⁷⁾ skall man enligt reformen ansluta det särskilda pensionssystemet för el- och gasindustrin till det allmänna ålderspensionssystemet (Caisse nationale d'assurance vieillesse des travailleurs salariés – CNAV) och de obligatoriska tilläggs-pensionssystemen (Association Générale des Institutions de Retraite des Cadres – AGIRC och Association des Régimes de Retraite Complémentaires – ARRCO). Dessa system kommer att betala ut grundpension till arbetstagare inom sektorn mot att företag inom sektorn betalar en avgift stadgad i civilrätten.

(17) Socialförsäkringsorganen skall besluta om de tekniska formerna för denna anslutning så att den blir finansiellt neutral för de system som det särskilda systemet ansluts till (de mottagande systemen)⁽⁸⁾. Denna anslutning kan

⁽⁷⁾ Den nuvarande totala grundpension som skall finansieras uppgår för el- och gasindustrin till [...] (Affärshemlighet). De pensionsåtaganden som skall finansieras motsvarar den diskonterade summan till en realräntesats på 3 procent av de pensionsrättigheter som förvärvats vid tidpunkten för reformen. De angivna beloppen motsvarar situationen per den 1 januari 2001. De kommer sålunda att justeras på grundval av de förvärvade rättigheterna och de belopp som betalats ut fram till den dag då reformen genomförs.

⁽⁸⁾ Den nationella revisionsmyndigheten (Conseil National de la Comptabilité) antog den 1 april 2003 rekommendation nr 2003-R.01 om redovisnings- och värderingsregler för pensionsåtaganden och liknande förmåner där man bland annat preciserar formerna för värdering på området. Den diskonteringsränta som skall tillämpas bör bestämmas utifrån den långsiktiga marknadsränta som gällde på balansdagen för de långsiktiga skyldigheterna för företag i den första kategorin, vilka stämmer överens med åtagandenas löptid, eller, om så inte är fallet, utifrån den långsiktiga räntan för statsobligationer. Den aktuella användningen av en real diskonteringsränta på 3 procent ligger sålunda inom det lägre intervallet i fråga om möjliga värden.

bland annat ske enligt metoden med avgiftsindikatorer eller metoden med avgiftsproportioner, vilka de franska socialförsäkringsorganen redan har använt i samband med tidigare anslutningar⁽⁹⁾.

(18) I sin skrivelse av den 11 december förklarade de franska myndigheterna följande:

”De franska myndigheterna förbinder sig att se till att de avtal som sluts mellan el- och gasindustrin och de civilrättsliga pensionssystemen (de mottagande systemen) samt alla andra åtgärder som vidtas i detta avseende blir finansiellt neutrala för samtliga parter liksom för staten.”

b) Särskild pension

(19) När det gäller den särskilda pensionen⁽¹⁰⁾ skiljer man i reformen mellan framtida och historiska rättigheter.

(20) De framtida rättigheter som förvärvats av arbetstagarna inom el- och gasindustrin före reformen, kommer fortsätta att belasta företagen på oförändrade villkor oavsett den ökning av rättigheternas belopp som hänger samman med lönesummans utveckling.

⁽⁹⁾ Den metod som för närvarande används av CNAV består i att man på värderingsdagen jämför förhållandet mellan det troliga värdet på de rättigheter som redan förvärvats och bidragsförmågan under ett år – justerat efter pensionstagarnas genomsnittliga ålder – för det integrerade systemet och det allmänna system som det särskilda systemet ansluts till. Om man antar att avkastningen på avgifterna till el- och gasindustrins system överstiger den från grundpensionssystemet beräknar man en ingående pensionsrätt som är lika med det belopp som – efter avdrag av det aktuella värdet på avgifterna till el- och gasindustrins system – gör det möjligt att utjämna avgiften till CNAV före transaktionen med avgiftsindikatorn för det integrerade systemet CNAV + el- och gasindustrin efter transaktionen.

Den metod som för närvarande används av organen AGIRC och ARRCO består i att jämföra avkastningen på de prognostiserade avgifterna till tilläggs-pensionssystemen respektive till el- och gasindustrins särskilda system under 25 år framåt. Övertagandet av rättigheter kan vara minimalt eller maximalt. Vid ett minimalt övertagande – där avkastningen på avgifterna till det integrerade systemet är mindre förmånlig än avkastningen på avgifterna till det mottagande systemet – görs en nedsättning av de förmåner som är kopplade till de överförda grundpensionsrättigheterna. En sådan nedsättning ökar automatiskt tidigare rättigheter som företaget behållit. Företagen förblir därför ansvariga för finansieringen av den del av förmånerna som är kopplade till tidigare grundpensionsrättigheter som inte överförts till de civilrättsliga systemen. Vid ett maximalt övertagande – och även om avkastningen på avgifterna till det integrerade systemet är mindre förmånlig än avkastningen på avgifterna till det mottagande systemet – övertas samtliga grundpensionsrättigheter, men det integrerade systemet måste då betala ut ett vederlag för att anslutningen skall bli finansiellt neutral.

Om övertagandet av rättigheterna i det aktuella fallet skulle ske enligt den ”maximala” modellen kommer uppskattningen av detta vederlag till det civilrättsliga systemet att hamna mellan [...].

⁽¹⁰⁾ Den nuvarande totala särskilda pension som skall finansieras uppgår för el- och gasindustrin till [...].

- (21) Historiska rättigheter för arbetstagare inom sektorn för överföring och distribution av el och gas som förvärvats vid tidpunkten för reformen kommer inte längre att finansieras av företagen inom sektorn, utan genom ett avgiftspåslag. Detta grundar sig – för varje slutkonsument – på den del av avgiften för att utnyttja el- eller gasnätet som direkt kan påföras slutkonsumenten, och som är oberoende av den mängd energi som faktiskt förbrukas. Påslaget kommer att tas ut av den enhet som fakturerar slutkonsumenten för överföringen av el eller gas, och kommer direkt och i sin helhet att betalas till den nya pensionskassan för el- och gasindustrin.
- (22) Historiska rättigheter för arbetstagare inom annan verksamhet än överföring och distribution av el och gas som förvärvats vid tidpunkten för reformen kommer att fortsätta att finansieras av företagen inom sektorn. Vid tidpunkten för reformen kommer finansieringen av denna särskilda pension att fördelas definitivt mellan samtliga företag inom sektorn på grundval av två kriterier: lönesumma och anställningstid per företag för personal som omfattas av deras stadgar.
- (23) Vidare anges i den anmälda reformen att staten skall garantera utbetalningen av pensioner motsvarande samtliga historiska särskilda pensionsrättigheter. Denna yttersta garanti kommer att ges till *Caisse nationale des industries électriques et gazières*, och inte till företagen. Garantin kan bara verkställas efter det att man konstaterat att ett företag gått i konkurs och efter det att man först utnyttjat en solidaritetsmekanism mellan företagen upp till ett visst tak.
- c) Den fördel som följer av att EDF under 1997 inte betalade bolagsskatt på en del av de skattefria bokföringsmässiga avsättningar som gjordes för att förnya det franska högspänningsnätet**
- (24) Med hänvisning till att EDF genom ett koncessionsavtal från 1956 förvaltar högspänningsnätet ändrade företaget 1987 sin redovisningsmetod och klassificerade om de tillgångar som avser högspänningsnätet till balansräkningsposten "anläggningstillgångar i koncession". EDF har på dessa tillgångar därmed tillämpat de särskilda redovisningsregler som Frankrike infört för tillgångar som omfattas av ett koncessionsavtal, och som skall återlämnas när koncessionen löper ut, och har gjort skattefria avsättningar för förnyelsen av högspänningsnätet.
- (25) I lag nr 97-1026 av den 10 november 1997 slås det emellertid fast att EDF äger högspänningsnätet sedan 1956. De avsättningar som gjordes mellan 1987 och 1996 i enlighet med systemet för tillgångar som omfattas av ett koncessionsavtal saknar sålunda grund.
- (26) År 1997 hade EDF i sin bokföring två typer av skattefria avsättningar som gjorts för förnyelsen av högspänningsnätet: ännu icke utnyttjade avsättningar till ett belopp på 38,5 miljarder franska franc samt koncessionsgivarens rättigheter, som motsvarade de förnyelsearbeten som redan gjorts och som uppgick till 18,345 miljarder franska franc.
- (27) Då dessa avsättningar kom att sakna grund organiserade de franska myndigheterna om EDF:s balansräkning genom en lag och ett ministerbeslut.
- (28) För det första anges i lag nr 97-1026 av den 10 november 1997 att motvärdet på skuldsidan i EDF:s balansräkning den 1 januari 1997 för tillgångar i högspänningsnätet som omfattas av koncessionsavtalet skall tas upp i posten "kapitaltillskott" efter justering för skillnader i motsvarande omvärderingar. Lagen föreskriver sålunda att en del av de avsättningar som motsvarar koncessionsgivarens rättigheter klassificeras om till kapitaltillskott utan att belastas med bolagsskatt.
- (29) I en skrivelse från ekonomi-, finans- och industriministern, statssekreteraren för finansfrågor och statssekreteraren för industrifrågor, som skickades till EDF den 22 december 1997 (nedan kallad "ekonomiministerns skrivelse"), förklaras i bilaga 1 den ovanifrån initierade omstruktureringen av EDF:s balansräkning enligt artikel 4 i lag nr 97-1026 av den 10 november 1997.
- Omklassificering av posten 'koncessionsgivarens rättigheter' (18 345 563 605 franc):
- Konsolidering av motvärdet på tillgångar avseende högspänningsnätet inom ramen för koncessionen som ett kapitaltillskott upp till 14 119 065 335 franc.
- Omklassificering av skillnaderna i omvärderingen av högspänningsnätet mellan 1959 (2 425 miljoner franc MF) och 1976 (icke avskrivningsbara anläggningstillgångar: 97 miljoner franc) genom posten 'Skillnader i omvärdering av högspänningsnätet', vars belopp sålunda ökas från 1 720 miljoner franc till 4 145 miljoner franc.
- Omklassificering av reglerade avsättningar avseende omvärderingen av avskrivningsbara anläggningstillgångar från 1976 (1 704 miljoner franc), varmed posten ökar från 877 miljoner franc till 2 581 miljoner franc.
- Omklassificering av avsättningar för förnyelse som kommit att sakna grund (38 520 943 408 miljoner franc), som överförs i ny räkning, i enlighet med den nationella revisionsmyndighetens yttrande nr 97-06 av den 18 juni 1997 om ändrade redovisningsmetoder."

- (30) I bilaga 3 till ekonomiministerns skrivelse fastslås även de skattemässiga konsekvenserna av omorganisationen av EDF:s balansräkning. I och med omklassificeringen av outnyttjade avsättningar till förnyelse av högspänningsnätet konstaterar man en ändring av nettotillgångarna med 38,5 miljarder franc, som överförs i ny räkning, och som omfattas av den bolagsskatt på 41,66 procent som gällde 1997.
- (31) De ännu outnyttjade avsättningarna till ett belopp på 38,5 miljarder franc beskattades sålunda på sedvanligt sätt av de franska myndigheterna, medan den del av avsättningarna som motsvarade koncessionsgivarens rättigheter inte beskattades.
- (32) I enlighet med lag nr 97-1026 av den 10 november 1997 och ekonomiministerns skrivelse togs skillnaderna i omvärdering upp under rubriken "Eget kapital" utan några skattemässiga konsekvenser eftersom de motsvarade skattefria mervärden från omvärderingen eller omfattades av ett system för skatteneutralitet till följd av de omvärderingslagar som gällde mellan 1959 och 1976.
- (33) I samband med omorganisationen av EDF:s balansräkning har de franska myndigheterna följt den nationella revisionsmyndighetens yttrande nr 97-06 av den 18 juni 1997 om ändrade redovisningsmetoder, ändrade uppskattningsmetoder, ändrade skattealternativ och felkorrigeringar (nedan kallat "den nationella revisionsmyndighetens yttrande"), där det slås fast att korrigeringar av bokföringsfel som per definition avser bokföringen av tidigare transaktioner "skall redovisas i resultatet för det räkenskapsår under vilket felet konstaterades".
- (34) I sitt föreläggande av den 15 oktober 2002 begärde kommissionen att de franska myndigheterna skulle inkomma med alla handlingar och upplysningar som behövdes för bedömningen av redovisningen av denna stödåtgärd, bland annat fullständiga kopior av den franska revisionsrättens konfidentiella rapporter om EDF. De franska myndigheterna nöjde sig med att inkomma med utdrag ur dessa rapporter med motiveringen att dessa utdrag i sig räckte för kommissionens undersökning och att "revisionsrättens särskilda rapporter om EDF innehöll namnuppgifter och affärshemligheter".
- (35) Kommissionen konstaterar att de inkomna handlingarna censurerats i stor utsträckning. Kommissionen påminner om att det är den och inte medlemsstaten som ansvarar för att bedöma relevansen hos dessa handlingar inom ramen för sin undersökning. Förekomsten av affärshemligheter utgör för övrigt inget giltigt motiv för att vägra att översända ett dokument till kommissionen, eftersom denna är bunden att behandla alla upplysningar som utgör affärshemligheter konfidentiellt. Om en medlems-

stat vägrar att inkomma med ett dokument som kommissionen begärt har kommissionen rätt att fatta beslut enbart på grundval av tillgängliga upplysningar i enlighet med artikel 13.1 i förordning (EG) nr 659/1999.

III. SYNPKUNKTER FRÅN EN BERÖRD TREDJE PART

- (36) Genom en skrivelse av den 6 januari 2003 inkom Syndicat National des Producteurs Indépendants d'Electricité Thermique (SNPIET) med synpunkter till kommissionen inom ramen för det formella granskningsförfarande som inlemts mot bakgrund av det faktum att EDF 1997 inte betalade bolagsskatt på en del av de skattefria avsättningar som företaget gjort för förnyelsen av högspänningsnätet. Enligt dessa synpunkter har EDF inom ramen för sin verksamhet inte följt de bestämmelser för industri- och affärsföretag som anges i lag nr 46-628 av den 8 april 1946.

IV. DE FRANSKA MYNDIGHETERNAS SYNPKUNKTER INOM RAMEN FÖR DE FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDENA

- (37) De franska myndigheterna har till kommissionen framfört sina synpunkter inom ramen för de formella granskningsförfarandena.

A) Den obegränsade statliga garantin

- (38) De franska myndigheterna framförde sina synpunkter till kommissionen i en skrivelse av den 12 juni 2003, där de först upprepade och sedan kompletterade de argument som framfördes i deras skrivelse av den 11 december 2002.
- (39) I skrivelsen av den 11 december 2002 avfärdade de franska myndigheterna tanken att åtgärden skulle utgöra statligt stöd med hänvisning till följande argument:
- a) Enligt lag nr 80-539 av den 16 juli 1980 om administrativa viten och verkställande av domar av offentligrättsliga juridiska personer ansvarar ett EPIC för sina skulder med sina egna tillgångar. Vid otillräckliga medel åligger det ett EPIC att få fram erforderliga resurser genom att antingen minska de medel som anslagits för andra utgifter eller öka sina resurser. I en situation med bristande medel ger tillsynsmyndigheten ett EPIC ett förläggande att agera. Om detta föreläggande inte följs godkänner tillsynsmyndigheten en utbetalning för utgiften efter det att i förekommande fall ha frigjort erforderliga resurser. Enligt de franska myndigheterna går sålunda staten inte in och täcker ett EPIC för återbetalningen av dess skulder, utan ställer bara medel till förfogande vid bristande tillgångar.

- b) Det är inte den rättsliga ställningen som EPIC i sig som utgör ett stöd, utan de förmånligare lånevillkor som denna ställning kan ge. Kommissionen har inte visat hur undantagssystemet för ställningen som EPIC i praktiken gjort det möjligt för EDF att få verkliga fördelar som hänger samman med ett visst lån eller någon annan finansiell förpliktelse som företaget påtagit sig.
- c) Kommissionen borde ha gjort en samlad bedömning av ett EPIC:s rättigheter och förpliktelser, och inte nöjt sig med att framhäva vissa förmåner. Ett EPIC omfattas i själva verket av vissa stadgemässiga begränsningar, såsom principen om specificering och förbudet mot kompromissklausuler, vilka ger det en nackdel gentemot affärsföretag. Dessutom tar kommissionen inte hänsyn till EDF:s skyldigheter i det allmännas intresse.
- d) Även om man skulle konstatera en underförstådd statlig garanti, är denna ändå nödvändig för att säkra kontinuitet i fråga om tjänsterna i det allmännas intresse.
- e) Kommissionens beslut gör artikel 295 i EG-fördraget verkningslös och strider mot principen om lika behandling genom att det likställer offentliga och privata företag trots att de inte verkar under jämförbara villkor.
- (40) I sin skrivelse av den 12 juni 2003 inkom de franska myndigheterna med ytterligare synpunkter, som redovisas nedan.
- (41) När det gäller frågan om statliga medel anser de franska myndigheterna att kommissionen gör en felaktig tolkning av lag nr 80-539 av den 16 juli 1980. De påminner om att det inte finns någon rättslig text eller något rättsligt beslut som föreskriver en automatisk garanti till förmån för EDF – eller för ett EPIC rent allmänt. De hävdar att lag nr 80-539 av den 16 juli 1980 inte har vare sig som syfte eller följd att staten tar på sig någon skuld. De påminner också om att i de fall där offentligtjuridiska personer i Frankrike har haft allvarliga ekonomiska problem, så har man funnit finansiella lösningar utan statlig inblandning. Dessutom anser de franska myndigheterna att det faktum att en tillsynsmyndighet har möjlighet att skjuta till medel till en offentligtjuridisk person som har ekonomiska problem inte räcker för att påvisa att det föreligger en statlig garanti eller statliga medel i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.
- (42) När det gäller den selektiva fördelen uppger de franska myndigheterna att den aktuella stödåtgärden inte har något utpräglat inslag av selektivitet. De hävdar för det första att det system som inrättats genom lag nr 80-539 av den 16 juli 1980 faller inom de allmänna ekonomiska ramarna för det system som följer av den allmänna franska rättsliga principen att offentligtjuridiska personers tillgångar inte kan utmätas. För det andra anser de att kommissionen inte har påvisat att de franska myndigheterna skulle ha några som helst diskretionära befogenheter att bedöma lämpligheten i att godkänna utbetalning av ett visst belopp som efter domstolsbeslut skall betalas för en offentligtjuridisk persons räkning.
- (43) De franska myndigheterna bestrider sålunda ånyo kommissionens påstående att EDF i sin egenskap av ett EPIC skulle åtnjuta en obegränsad statlig garanti som utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.
- B) EDF:s befrielse från bolagsskatt på en del av de skattefria bokföringsmässiga avsättningar som gjordes för att förnya det franska högspänningsnätet**
- (44) De franska myndigheterna inkom med sina synpunkter till kommissionen i en skrivelse av den 11 december 2002. De bestrider att det faktum att EDF 1997 inte betalade bolagsskatt på en del av de skattefria avsättningar som gjordes för att förnya det franska högspänningsnätet skulle utgöra statligt stöd.
- (45) För det första bestrider de franska myndigheterna det belopp på avsättningarna till förnyelsen av högspänningsnätet som kommissionen uppger. De franska myndigheterna hävdar vidare att EDF även utan avsättningarna till förnyelsen av högspänningsnätet inte skulle ha betalat bolagsskatt under perioden 1987–1996 beroende på uppskov med betalning av upplupna skatter till följd av kraftiga underskott. Eftersom staten både ägde EDF och var koncessionsgivare för högspänningsnätet anser de dessutom att koncessionsgivarens rättigheter inte utgjorde någon verklig indrivningsbar skuld. Vid omstruktureringen av balansräkningen 1997 överförde man följaktligen koncessionsgivarens rättigheter till EDF:s eget kapital för att avhjälpa företagets underkapitalisering, men utan att ta ut bolagsskatt på dessa rättigheter. De franska myndigheterna anser att den redovisningsmässiga omstrukturering som gjordes 1997 kan tolkas som ett kapitaltillskott till ett belopp som motsvarar den delvisa skattebefrielsen.

- (46) De franska myndigheterna bestrider också att ersättningen till staten otillbörligen skulle ha minskats mellan 1987 och 1996 till följd av de aktuella avsättningarna. De hävdar att även om nettoresultatet hade varit högre, så skulle ersättningen till staten inte ha varit det eftersom ersättningsnivån under denna period inte grundade sig på någon förbestämd procentsats på företagets nettoresultat. Staten fastställde ersättningsnivån till ett visst belopp och inte som en funktion av företagets finansiella situation. Dessutom togs denna ersättning inte obligatoriskt ut på nettovinsten för varje räkenskapsår. Mot denna bakgrund och med tanke på EDF:s underskott, understryker de franska myndigheterna att staten under perioden 1987–1996 i slutändan tog ut en utdelning vars nivå avsevärt översteg de civilrättsliga gränserna för affärsföretag.
- (47) De franska myndigheterna anser dessutom att även om avsättningarna till förnyelsen av högspänningsnätet skulle utgöra en fördel, så bör denna anses motvägas av den förhöjda bolagsskatt som betalades 1997. De anser också att EDF under perioden 1987–1996 totalt betalade staten ett belopp som översteg den bolagsskatt som skulle ha betalats av ett affärsföretag, som inte skulle ha utgjort avsättningar till förnyelsen av högspänningsnätet och som skulle ha motsvarat en utdelning till aktieägaren på 37,5 procent av nettoresultatet efter skatt.
- (48) För övrigt anser de franska myndigheterna att om en sådan otillbörlig fördel skulle konstateras, så handlar det om ett befintligt stöd och inte om ett nytt stöd till följd av den tioåriga preskriptionstid som anges i artikel 15 i förordning (EG) nr 659/1999 från det att det första stödet beviljats. Med tanke på att kommissionens första begäran om upplysningar är daterad den 10 juli 2001, så skulle eventuella inslag av statligt stöd som beviljades före 1991 vara preskriberade. De franska myndigheterna anser att den åtgärd som lagstiftaren vidtog 1997 inte upphäver denna preskriptionstid eftersom det bara är kommissionens åtgärder som kan göra det. De franska myndigheterna anser slutligen att det i vilket fall som helst handlar om ett befintligt stöd eftersom det har beviljats före avregleringen av elmarknaden.
- (49) I sin skrivelse av den 20 november 2003 påminner de franska myndigheterna om sina argument beträffande de skillnader i omvärdering som ingår i beloppet för koncessionsgivarens rättigheter i koncernresultaträkningen samt beträffande tillämpningen av preskriptionsregeln. Dessutom hävdar de att den bolagsskattesats som skulle ha tillämpats på omstruktureringen av EDF:s balansräkning är 1996 års skattesats (på 36,67 procent) och inte 1997 års skattesats (på 41,66 procent). I detta avseende anser de att denna omstrukturering gjordes på en deklaration som lämnats in den 23 december 1997, det vill säga efter avslutandet av räkenskapsåret 1996 och före avslutandet av räkenskapsåret 1997.
- (50) De franska myndigheterna bestrider sålunda kommissionens påstående att EDF 1997 skulle ha åtnjutit en fördel

på grund av att företaget inte betalade bolagsskatt på en del av de skattefria avsättningar som det gjort för förnyelsen av högspänningsnätet.

C) De franska myndigheternas kommentarer till den berörda tredje partens synpunkter

- (51) Genom en skrivelse av den 21 januari 2003 översändes SNPIET:s synpunkter till de franska myndigheterna. I en skrivelse av den 21 februari 2003 kommenterade de franska myndigheterna dessa synpunkter. De hävdade här dels att huvuddelen av SNPIET:s anmärkningar bör förklaras ogiltiga eftersom de inte avser det formella granskningsförfarande som inletts, dels att SNPIET inte inkommit med några nya upplysningar till kommissionen vad gäller det förfarande som inletts, varför man inte har något mer att tillägga.

V. BEDÖMNING AV FÖREKOMSTEN AV STATLIGT STÖD

- (52) Enligt artikel 87.1 i EG-fördraget ⁽¹¹⁾ "är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna". För att avgöra om en åtgärd utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget skall kommissionen bedöma åtgärden utifrån följande kriterier: huruvida åtgärden har vidtagits av staten eller offentliga medel används, huruvida vissa företag eller vissa sektorer ges en fördel som snedvrider konkurrensen samt huruvida handeln mellan medlemsstaterna påverkas.
- (53) Kommissionen påminner här om de aspekter som redan redovisats i beslutet att föreslå avhjälpande åtgärder och inleda formella granskningsförfaranden ⁽¹²⁾.
- (54) Detta beslut fattas med förbehåll för tillämpningen och iakttagandet av bestämmelserna i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

1. Den obegränsade statliga garantin till EDF

a) Statliga medel

- (55) EDF har den rättsliga ställningen som EPIC sedan det bildades genom lag nr 46-628 av den 8 april 1946 om nationalisering av el- och gasindustrin. I likhet med alla offentligrättsliga juridiska personer omfattas EDF inte av civilrättsliga kollektiva förfaranden.

⁽¹¹⁾ Hänvisningen till artikel 87.1 i EG-fördraget skall även betraktas som en hänvisning till artikel 61 i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

⁽¹²⁾ Se fotnot 1.

- (56) I punkt 2.1.3 i kommissionens tillkännagivande om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt stöd i form av garantier⁽¹³⁾ (nedan kallat "tillkännagivandet om statligt stöd i form av garantier") anges att "som stöd i form av garantier betraktar kommissionen också de förmånliga finansieringsvillkor som beviljas företag vars rättsliga form utesluter konkurs eller andra insolvensförfaranden eller innebär en uttrycklig statlig garanti eller att staten täcker förluster". Om något av dessa antaganden är uppfyllda föreligger sålunda ett statligt stöd.
- (57) Kommissionen anser att det faktum att EDF inte kan bli föremål för ett sanerings- eller likvidationsförfarande – och därmed inte kan försättas i konkurs – motsvarar en allmän garanti som täcker företagets samtliga åtaganden. En sådan garanti kan inte vara föremål för någon ersättning enligt marknadsreglerna. Garantin, vars täckning är obegränsad i både tid och belopp, utgör ett statligt stöd.
- (58) Enligt tillkännagivandet om statligt stöd i form av garantier föreligger stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget även om staten inte behöver göra några utbetalningar till följd av garantin. Stödet beviljades samtidigt som garantin ställdes ut, det vill säga när EDF bildades i form av ett EPIC, vilket uteslöt all tillämpning av insolvens- och konkursförfaranden. Den obegränsade statliga garanti som beviljats EDF är sålunda lagstadgad.
- (59) Redan i sitt beslut att föreslå en avhjälpande åtgärd och i sitt beslut att inleda det formella granskningsförfarandet betraktade kommissionen den obegränsade garantin till EDF som befintligt stöd. Enligt artikel 1 i förordning (EG) nr 659/1999 avses med befintligt stöd allt stöd som fanns innan fördraget trädde i kraft i den berörda medlemsstaten. Den allmänna principen att offentligrättsliga juridiska personers tillgångar inte kan utmätas gäller enligt fransk rättspraxis sedan slutet av 1800-talet, och EDF har en sådan ställning sedan 1946.
- (60) Tvärtom vad de franska myndigheterna hävdar är det särskilda förfarande för att driva in fordringar enligt lag nr 80-539 av den 16 juli 1980⁽¹⁴⁾ inte jämförbart med lag nr 85-98 av den 25 januari 1985 om sanering och likvidation av företag. Enligt lag nr 85-98 av den 25 januari 1985 skall ett affärsföretag som inte kan betala sina skulder och som inte kan saneras försättas i konkurs. Dess tillgångar utmätas då för försäljning, och intäkterna från denna försäljning skall i princip användas för att tillgodose fordringsägarna. Eftersom tillgångarna i praktiken ofta är klart mindre än skulderna brukar intäkterna från denna försäljning i praktiken emellertid sällan räcka för att betala samtliga fordringar på företaget. Att vara fordringsägare gentemot ett civilrättsligt affärsföretag medför sålunda en dubbel risk, dels risken att företaget skall försättas i konkurs vid uteblivna betalningar, dels att konkursförfarandet inte garanterar att fordringsägarna får sina fordringar betalda.
- (61) Ett EPIC kan däremot inte försättas i konkurs och dess tillgångar kan inte utmätas. Dessa kan därmed inte säljas för att ersätta fordringsägarna. Återbetalningen av offentliga juridiska personers skulder lyder under ett särskilt förfarande som anges i lag nr 80-539 av den 16 juli 1980, som ålägger dem att ta fram erforderliga medel om de saknar medel för att betala sina skulder. I en situation med bristande medel ger tillsynsmyndigheten ett EPIC ett förläggande att agera. Om föreläggandet inte följs godkänner tillsynsmyndigheten en utbetalning för utgiften. Lag nr 80-539 av den 16 juli 1980 och dess tillämpningsförfordning utesluter inte en statlig garanti som sista utväg eftersom det i denna förordning anges att tillsynsmyndigheten "i förekommande fall skall ta fram erforderliga medel genom att antingen minska de medel som anslagits för andra utgifter eller som fortfarande inte har anslagits eller öka resurserna"⁽¹⁵⁾. Denna text utesluter inte att denna resursökning efter ett statlig ingripande kan härröra från externa medel, åtminstone om man inte kan finna någon annan lösning utifrån företagets egna resurser.
- (62) Att vara fordringsägare gentemot ett EPIC medför sålunda inte någon risk att fordringarna inte skall betalas: det är inte bara uteslutet att ett EPIC kan gå i konkurs – dessutom garanterar lagen att fordringarna återbetalas genom särskilda administrativa förfaranden. Det förfarande som gäller för ett EPIC är därför inte jämförbart med det likvidationsförfarande som gäller för civilrättsliga affärsföretag. Tvärtom förstärker lag nr 80-539 av den 16 juli 1980 den statliga garanti som EDF åtnjuter till följd av det faktum att företaget inte kan gå i konkurs.

⁽¹³⁾ EGT C 71, 11.3.2000, s. 14.

⁽¹⁴⁾ Lag av den 16 juli 1980, artikel 1.II.

⁽¹⁵⁾ Tillämpningsförfordning nr 81-501 av den 12 maj 1981, artikel 3-1 fjärde strecksatsen.

- (63) Den franska rättsliga doktrinen innebär att offentliga juridiska personer åtnjuter en statlig garanti som sista utväg. När dessa personer bedriver en strategisk verksamhet som är väsentlig för den nationella ekonomin eller solidariteten, kan staten i själva verket inte förhålla sig likgiltig om en sådan person hamnar i ekonomiska svårigheter. Statens åtagande är desto fastare när den utövar en avgörande kontroll över företagets verksamhet genom att till exempel fastställa avgifterna för dess produktion⁽¹⁶⁾.
- (64) I ett icke offentliggjort yttrande ansåg den franska staten beträffande en offentlig verksamhet på samma sätt "att den statliga garantin [...] utan att uttryckligen föreskrivas i lag är en naturlig följd av verksamhetens offentliga karaktär"⁽¹⁷⁾.
- (65) Om det faktum att konkurs- eller insolvensförfaranden inte är tillämpliga på offentliga juridiska personer är en följd av principen att deras tillgångar inte kan utmätas, innebär samma princip med andra ord också att staten ansvarar för deras skulder när de saknar egna medel.
- (66) Tvärtemot vad de franska myndigheterna hävdar är lagen av den 16 juli 1980 selektiv eftersom den bara gäller affärsföretag som har ställningen som offentlig juridisk person. Den utgör därmed ingen allmän åtgärd.
- b) *Selektiv fördel och snedvridning av konkurrensen*
- (67) En åtgärd utgör statligt stöd om den ger vissa specifika mottagare en fördel. Alla åtgärder som direkt eller indirekt gynnar vissa sektorer, företag eller produkter ingår i begreppet ekonomisk fördel. Statliga åtgärder till förmån för offentliga företag kan sålunda innehålla inslag av statligt stöd om de vidtas under onormala förhållanden eller ger det berörda företaget en fördel.
- (68) Eftersom EDF på grund av sin ställning inte kan gå i konkurs innebär företagets åtaganden ingen risk för insolvens. EDF kan därmed låna till en räntesats som understiger den som normalt erbjuds ett civilrättsligt affärsföretag som kan bli föremål för ett sanerings- och likvidationsförfarande. I själva verket varierar de lånevillkor som ett företag kan erhålla beroende på risken att det skall bli insolvent. Ju större risk för insolvens, ju striktare lånevillkor kan ett företag erhålla. Företag som likt EDF kan emittera obligationer begär regelbundet att oberoende kreditvärderingsinstitut skall bedöma deras insolvensrisk. De kreditbetyg som på så sätt ges ett företag bestämmer det ersättningsbelopp som en investerare kräver för att teckna dessa obligationer. Om ett företags kreditbetyg sänks till följd av en ökad insolvensrisk kommer investerarna att kräva en större ersättning, varmed kostnaden för en emission av obligationer ökar för företaget. Ett företag som inte omfattas av civilrättsliga konkursbestämmelser och därigenom åtnjuter en obegränsad statlig garanti löper däremot ingen insolvensrisk, vilket innebär att det kan låna till förmånligare villkor.
- (69) Alla stora kreditvärderingsinstitut anser att den obegränsade statliga garantin utgör en avgörande faktor i sin bedömning av EDF:s insolvensrisk. Sedan juni 2001 har institutet Fitch Ratings sålunda gett EDF det långsiktiga betyget AAA och det kortsiktiga betyget F1+. I ett pressmeddelande underströk institutet att dessa betyg återspeglade den underförstådda statliga garanti som täcker EDF:s skulder liksom företagets nuvarande rättsliga ställning. Det tillade att EDF:s långsiktiga betyg utan denna garanti skulle uppgå till AA+⁽¹⁸⁾. I maj 2002 bekräftade Fitch dessa lång- och kortsiktiga betyg. Däremot gav man koncernen betyget AA för dess egen kreditvärdighet⁽¹⁹⁾. Den obegränsade statliga garantin ger därmed EDF en fördelaktigare bedömning av dess insolvensrisk än vad företaget skulle få vid en analys enbart av dess egen kreditvärdighet. I januari 2002 sänkte Moody's för sin del de utsikter som är kopplade till EDF:s långsiktiga betyg från "stabila" till "negativa". I ett pressmeddelande förklarade institutet denna revidering av företagets betyg med den allt större sannolikheten att EDF:s ställning och kontrollstruktur kommer att ändras på medellång sikt. Moody's uppgav här att om EDF förlorar sin nuvarande ställning, som innebär att företaget inte omfattas av civilrättsliga konkursbestämmelser, så kan betyget komma att sänkas med ett eller två steg⁽²⁰⁾. Den obegränsade statliga garantin gör det möjligt för EDF att få förmånligare lånevillkor än vad ett affärsföretag utan en statlig garanti kan få.
- (70) Eftersom EDF tack vare sin ställning är det enda företaget på elmarknaden som åtnjuter en obegränsad statlig garanti är denna fördel selektiv.

⁽¹⁶⁾ Se exempelvis J. Rivero, *Encyclopédie Juridique Dalloz*, Droit administratif, Régime des entreprises nationalisées, 1959: "§ 78. (...) Detta särdrag anges inte i texterna, utan utgör praxis: om så krävs kan företaget som sista utväg räkna med tillskott från staten, som inte kan ställa sig likgiltig inför väsentliga krav som hänger samman med den nationella ekonomin och det kollektiva intresset. Sådana tillskott är i princip återbetalningspliktiga. (...) § 81. I texterna sägs inget om eventuella underskott. Det tycks dock stå klart att underskottet inte kan leda till att företaget går i konkurs; på denna punkt är undantaget från civilrätten oundvikligt. I praktiken måste staten, som ofta ansvarar för underskottet eftersom den fastställer priser och löner, gripa in och täcka företaget med kapitaltillskott."

⁽¹⁷⁾ Se den statliga årsrapporten (*rapport annuel du Conseil d'Etat*) för 1995, sidan 219.

⁽¹⁸⁾ Källa: Reuters News Service, Reuters French Language News, 22.6.2001.

⁽¹⁹⁾ Källa: Reuters News Service, Reuters French Language News, 27.5.2002.

⁽²⁰⁾ Källa: Moody's Investors Service Press Release, 30.1.2002, Reuters News Service, Reuters French Language News, 30.1.2002.

- (71) EDF konkurrerar med andra gemenskapsaktörer på marknaden för produktion och distribution av el samt andra energitjänster liksom med andra aktörer som är verkamma på energimarknader som konkurrerar med elmarknaden. Enligt EG-domstolens rättspraxis⁽²¹⁾ snedvrider allt stöd som förstärker ett företags ställning gentemot konkurrerande företag inom gemenskapshandeln konkurrensen.
- (72) Den obegränsade statliga garantin ger sålunda EDF en fördel som per definition förstärker företagets ställning gentemot dess konkurrenter. Garantin snedvrider sålunda konkurrensen i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.
- ## 2. Reformen av pensionssystemet för el- och gasindustrin
- a) *Selektiv fördel och snedvridning av konkurrensen*
- (73) Anslutningen av pensionssystemet för el- och gasindustrin till de civilrättsliga pensionssystemen utgör ingen fördel eftersom alla särskilda pensionssystem som så önskar kan göra det. Dessutom är denna anslutning finansiellt, värderingsmässigt och tidsmässigt neutral för de mottagande systemen och staten.
- (74) I det aktuella fallet återstår det att bestämma de tekniska formerna för anslutningen inom ramen för de förhandlingar som pågår mellan branschen och de mottagande systemen. I en skrivelse av den 11 december 2003 förband sig dock de franska myndigheterna att "se till att de avtal som sluts mellan el- och gasindustrin och de civilrättsliga pensionssystemen (de mottagande systemen) samt alla andra åtgärder som vidtas i detta avseende blir finansiellt neutrala för samtliga parter liksom för staten".
- (75) I den mån som detta åtagande faktiskt efterlevs anser kommissionen att anslutningen av pensionssystemet för el- och gasindustrin till de civilrättsliga pensionssystemen inte utgör någon fördel. Om man däremot inte efterlever sitt åtagande bör åtgärden granskas på nytt. Kommissionen understryker här att de franska myndigheterna formellt måste anmäla åtgärden till kommissionen om de former som slutgiltigt antas inte stämmer överens med denna princip om finansiell neutralitet.
- (76) Mot bakgrund av de franska myndigheternas åtagande anser kommissionen att anslutningen av pensionssystemet för el- och gasindustrin till de civilrättsliga pensionssystemen inte innehåller något inslag av statligt stöd förutsatt att anslutningen är finansiellt neutral för företagen, de mottagande systemen och staten.
- (77) Däremot befriar den anmälda reformen företagen inom el- och gasindustrin från att betala en del av de pensionsförpliktelser som motsvarar de rättigheter som vid tidpunkten för reformen redan hade förvärvats av arbetstagare inom sektorn för överföring och distribution av el och gas. Dessa rättigheter kommer i själva verket att finansieras genom ovannämnda avgiftspåslag. Företagen inom el- och gasindustrin kommer sålunda att slippa att betala en del av de historiska pensionsrättigheterna, vilket ger el- och gasindustrin en fördel.
- (78) El- och gasindustrin åtnjuter sålunda en fördel som inte någon annan sektor i Frankrike har beviljats, vilket särskilt gäller de sektorer som direkt konkurrerar med el- och gasindustrin (såsom olje- och kolindustrin). Det handlar därmed om en selektiv sektoriell fördel.
- (79) Den franska el- och gasindustrin konkurrerar med sina motsvarigheter i andra medlemsstater. Allt statligt stöd som förstärker en sektors ställning gentemot konkurrerande sektorer inom gemenskapshandeln snedvrider konkurrensen. Genom att företag inom sektorn slipper en del av sina historiska pensionsåtaganden skapas en fördel för den franska el- och gasindustrin som per definition förstärker dess ställning gentemot konkurrerande sektorer i andra medlemsstater. Denna fördel snedvrider sålunda konkurrensen i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.
- (80) Den statliga fördel som beviljats *Caisse nationale des industries électriques et gazières*, och som avser utbetalningen av pensioner motsvarande samtliga historiska särskilda pensionsrättigheter, utgör en garanti som beviljats pensionssystemet och inte företagen inom el- och gasindustrin. Den statliga garantin gynnar därmed ett socialförsäkringsorgan som förvaltas enligt principen om fördelningssystem och som finansieras med obligatoriska avgifter. Enligt EG-domstolens rättspraxis⁽²²⁾ bedriver ett sådant organ inte någon ekonomisk verksamhet i den mening som avses i EG-fördraget. Den garanti som det åtnjuter utgör därmed ingen fördel i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.
- b) *Statliga medel*
- (81) Den reform av pensionssystemet för el- och gasindustrin som anmälts av de franska myndigheterna inbegriper statliga medel.

⁽²¹⁾ EG-domstolens dom av den 17 september 1980 i mål 790/79, Philip Morris, Rec. 1980 s. 2671, och av den 11 november 1987 i mål 259/85, Frankrike mot kommissionen, Rec. 1987, s. 4393.

⁽²²⁾ EG-domstolens dom av den 17 februari 1993 i mål C-159/91 och C-160/91, Poucet och Pistre, Rec. 1993, s. I-637.

- (82) Kostnaden för de förpliktelser som motsvarar de särskilda pensionsrättigheter som vid tidpunkten för reformen redan hade förvärvats av arbetstagare inom sektorn för överföring och distribution av el och gas kommer att överföras till *Caisse nationale des industries électriques et gazières* och finansieras genom det avgiftspåslag som införts av de franska myndigheterna. Detta avgiftspåslag kommer att tas ut på anslutningar till nät för överföring och distribution av el eller gas.
- (83) Avgiftspåslaget är obligatoriskt. Det föreskrivs genom lag där man fastställer när och hur det skall betalas liksom hur intäkterna skall anslås. De olika avgiftssatserna för detta påslag fastställs genom ett gemensamt beslut av budget- och energiministrarna efter yttrande av tillsynsmyndigheten på energiområdet. Även om staten inte griper in direkt i förvaltningen av påslaget eftersom det tas ut av de enheter som fakturerar för distribution av el eller gas och betalas direkt till den nya pensionskassan för branschen, fastställer den ändå villkoren för att ta ut avgifterna och anslå intäkterna. Av dessa skäl utgör de medel som genereras genom avgiftspåslaget statliga medel.
- 3. EDF:s befrielse under 1997 från bolagsskatt på en del av de skattefria bokföringsmässiga avsättningar som gjordes för att förnya det franska högspänningsnätet**
- a) *Selektiv fördel och snedvridning av konkurrensen*
- (84) Eftersom man genom lag nr 97-1026 av den 10 november 1997 slagit fast att EDF äger det franska högspänningsnätet sedan 1956 bör det undersökas om inte denna lag medför en överföring av äganderätten till nätet.
- (85) Enligt de upplysningar som lämnats av de franska myndigheterna kan EDF rimligtvis betraktas som ägare till högspänningsnätet sedan den första kravspecifikationen från 1956. Denna slutsats grundar sig på följande faktorer: kännetecknen hos de olika typer av koncessionsavtal som omfattas av fransk lag, de särskilda kännetecknen hos EDF:s ursprungliga koncession, som inte inbegrep några exakta övertagandeklausuler, förfarandet för att förvärva de aktuella tillgångarna, för vilka EDF fick erlagga en avgift som är jämförbar med ersättning för expropriering, samt finansieringsvillkoren för EDF:s kostnader för underhåll och utbyggnad av högspänningsnätet. Följaktligen anser kommissionen att det klargörande av äganderätten till högspänningsnätet som gjordes genom lag nr 97-1026 av den 10 november 1997 inte i sig innehåller något inslag av statligt stöd.
- (86) Man bör emellertid undersöka om lag nr 97-1026 omfattar alla skattemässiga konsekvenser av detta klargörande och – om så inte är fallet – om det föreligger någon skattefördel för EDF.
- (87) Under perioden 1987-1996 gjorde EDF skattefria avsättningar för förnyelsen av högspänningsnätet. Efter 1997 års lag – som gjorde EDF till ägare till högspänningsnätet sedan 1956 – saknar dessa avsättningar grund och måste följaktligen omklassificeras till andra poster i balansräkningen.
- (88) Ekonomiministerns skrivelse, där man slår fast de skattemässiga konsekvenserna av omstruktureringen av EDF:s balansräkning, visar att de franska myndigheterna tagit ut den bolagsskatt på 41,66 procent som var tillämplig 1997 på de outnyttjade avsättningarna för förnyelsen av högspänningsnätet.
- (89) I enlighet med artikel 4 i lag nr 97-1026 av den 10 november 1997 har däremot en del av dessa avsättningar, nämligen koncessionsgivarens rättigheter motsvarande de förnyelsearbeten som redan gjorts, omklassificerats till kapitaltillskott på ett belopp på 14,119 miljarder franc utan att belastas med bolagsskatt. De franska myndigheterna erkänner själva att denna transaktion är olaglig. I ett meddelande av den 9 april 2002 från generaldirektoratet för skatter till kommissionen uppger de franska myndigheterna att "koncessionsgivarens rättigheter avseende högspänningsnätet utgör en obetald skuld som införlivandet i företagets egna kapital på ett omotiverat sätt har befriat från skatt" och att "denna reserv innan den införlivades i företagets egna kapital skulle ha överförts till företagets skulder där den felaktigt återfanns på ett nettobalanskonto, vilket sålunda medförde en positiv förändring av nettotillgångarna som är beskattningsbar enligt artikel 38-2 i den allmänna skattelagen". De konstaterar att "den skattefördel som på så sätt erhöles [av EDF 1997] kan värderas till 5,88 miljarder franc (14,119 × 41,66 %)", det vill säga 888,89 miljoner euro ⁽²³⁾.
- (90) Kommissionen konstaterar för det första att korrigeringsarna enligt den nationella revisionsmyndighetens yttrande skall redovisas i resultatet för det räkenskapsår under vilket felet konstaterades. Om de outnyttjade skattefria avsättningarna till ett belopp på 38,5 miljarder franc belastades med en bolagsskatt på 41,66 procent 1997 anser kommissionen för det andra att det inte finns några objektiva skäl att inte belasta den andra delen av de skattefria avsättningarna med samma bolagsskattesats.

⁽²³⁾ Omräkning enligt den växelkurs mellan franska franc och euro som gällde den 22 december 1997.

- (91) Kommissionen anser att koncessionsgivarens rättigheter skulle ha beskattats samtidigt och till samma skattesats som övriga skattefria avsättningar. Detta innebär att koncessionsgivarens rättigheter till ett belopp på 14,119 miljarder franc skulle ha lagts till de outnyttjade skattefria avsättningarna på 38,5 miljarder franc för att beskattas med den skattesats på 41,66 procent som de franska myndigheterna tillämpade på omstruktureringen av EDF:s balansräkning. Genom att inte betala hela den bolagsskatt som borde ha utgått vid omstruktureringen av företags balansräkning sparade EDF 888,89 miljoner euro.
- (92) Kommissionen anser att stödet faktiskt betalades ut 1997 eftersom beloppet på 14,119 miljarder franc vid denna tidpunkt utgjorde en skuld till staten som var upptagen som koncessionsgivarens rättigheter i balansräkningen, vilka staten gav upp genom lag nr 97-1026 av den 10 november 1997.
- (93) De franska myndigheterna hävdar att EDF även utan avsättningarna till förnyelsen av högspänningsnätet inte skulle ha betalat bolagsskatt under perioden 1987–1996 beroende på uppskov med betalning av upplupna skatter till följd av underskott. Kommissionen anser att detta argument inte är relevant eftersom skattefördelen härrör från 1997 och inte från tidigare år. Dessutom noterar kommissionen att uppskoven med betalning av upplupna skatter utan dessa avsättningar gradvis skulle ha försvunnit mellan 1987 och 1996, och att den skatt som EDF skulle ha betalat 1997 därmed borde ha varit klart högre.
- (94) De franska myndigheterna anser också att om nu avsättningarna för förnyelsen av högspänningsnätet utgjorde en fördel, så borde denna anses motvägas av den förhöjda bolagsskatt som betalades 1997. Kommissionen måste avfärda detta argument. Såsom den påvisat ovan och såsom de franska myndigheterna själva uppgav i sitt meddelande av den 9 april 2002, skulle koncessionsgivarens rättigheter – om de outnyttjade avsättningarna hade beskattats normalt – ha omklassificerats till kapitaltillskott utan att belastas med bolagsskatt. Den skatt som EDF betalade 1997 understiger därmed den skatt som normalt skulle ha betalats.
- (95) De franska myndigheterna hävdar för övrigt att 1997 års redovisningsreform är likvärdig med ett kapitaltillskott på ett belopp som motsvarar den delvisa skattebefrielsen. Det skulle sålunda handla om en investering och inte ett stöd från statens sida. De påstår också att EDF under perioden 1987–1996 totalt betalade staten ett belopp som överstiger den bolagsskatt som ett civilrättsligt affärsföretag skulle ha betalat, och som inte utgjorde avsättningar för förnyelsen av högspänningsnätet, genom att EDF betalade en utdelning på 37,5 procent av nettoresultatet efter skatt till sin aktieägare.
- (96) Kommissionen måste avfärda dessa argument genom att påminna om att principen om en privat investerare bara gäller ekonomisk verksamhet, och inte utövandet av tillsynsbefogenheter. En myndighet kan inte använda argumentet om eventuella ekonomiska fördelar som man kunnat dra i egenskap av ägare till ett företag för att motivera ett stöd som skönmässigt beviljats genom de rättigheter myndigheten har i egenskap av skattemyndighet gentemot samma företag.
- (97) Även om en medlemsstat utöver utövandet av sina myndighetsbefogenheter kan verka som aktieägare, får den inte blanda ihop sina funktioner som myndighetsutövare respektive som aktieägare. Om medlemsstaterna fick utnyttja sina rättigheter som myndighetsutövare för att gynna sina investeringar i företag som verkar på konkurrensutsatta marknader skulle gemenskapens bestämmelser om statligt stöd bli verkningslösa. Och även om EG-fördraget enligt artikel 295 är neutralt i fråga om vem som äger kapitalet, kvarstår ändå det faktum att offentliga företag måste omfattas av samma regler som privata företag. Principen om likabehandling av offentliga och privata företag skulle med andra ord åsidosättas om staten utnyttjande sina rättigheter som myndighetsutövare för att gynna företag som den äger.
- (98) De franska myndigheterna hävdar att man bör tillämpa 1996 års och inte 1997 års bolagsskattesats på omstruktureringen av EDF:s balansräkning. Såsom uppgetts ovan påpekar kommissionen för det första att den nationella revisionsmyndigheten anser att bokföringsfel bör korrigeras under det räkenskapsår då de konstaterades. Eftersom avsättningarna för förnyelsen av högspänningsnätet kommit att sakna grund till följd av lag nr 97-1026 av den 10 november 1997 bör de klassificeras om under räkenskapsåret 1997 och därmed beskattas med den bolagsskattesats om gällde detta räkenskapsår. För det andra konstaterar kommissionen att de franska myndigheterna själva har tillämpat 1997 års bolagsskattesats på den del av de avsättningar som man har beskattat.
- (99) Att EDF under 1997 inte betalade ovannämnda belopp på 888,89 miljarder euro i skatt utgör sålunda en fördel för koncernen. EDF har kunnat använda detta belopp för att öka sitt egna kapital utan att företaget varit hänvisat till externa finansieringskällor. Fördelen är per definition selektiv eftersom befrielsen från bolagsskatt på en del av de bokföringsmässiga avsättningarna utgör ett undantag från den normala skattemässiga behandlingen av en sådan transaktion. Det faktum att EDF beviljats denna fördel genom en särskild rättsakt, nämligen lag nr 97-1026 av den 10 november 1997, bekräftar att fördelen utgör ett unikt undantag.

(100) I likhet med den obegränsade statliga garanti som EDF åtnjuter förstärker denna fördel per definition företagets ställning gentemot dess konkurrenter. Den snedvrider sålunda konkurrensen i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.

b) *Statliga medel*

(101) Begreppet stöd omfattar inte endast aktivt stöd som till exempel subventioner, utan även olika former av offentliga åtgärder som minskar den kostnadsbörda som i normala fall belastar budgeten i ett företag och som har samma effekt som subventioner⁽²⁴⁾. Enligt rättspraxis⁽²⁵⁾ är det faktum att staten inte uppbär en skatt som skulle ha betalats att likställa med förbrukning av statliga medel.

(102) Den uteblivna bolagsskatt som skulle ha betalats för räkenskapsåret 1997 är en direkt följd av en rättsakt, nämligen lag nr 97-1026 av den 10 november 1997.

(103) EDF åtnjöt under 1997 sålunda ett statligt stöd på 888,89 miljoner euro i form av en skattefördel.

4. Snedvridning av handeln mellan medlemsstaterna

(104) Från det att företaget bildades 1946 fram till ikraftträdandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 96/92/EG av den 19 december 1996 om gemensamma regler för den inre marknaden för el⁽²⁶⁾, har EDF haft monopolställning med exklusiva rättigheter i fråga om överföring, distribution samt import och export av el på den franska marknaden. Emellertid konkurrerade EDF med andra elproducenter från andra medlemsstater redan innan direktiv 96/92/EG trädde i kraft. Dessutom rådde fri konkurrens på närliggande marknader där EDF redan hade diversifierat sin verksamhet till områden som inte omfattades av företagets exklusiva rättigheter (ur både geografisk synvinkel och i branschhänseende). Handeln påverkades sålunda redan före den avreglering som föreskrevs i direktiv 96/92/EG.

(105) El är föremål för en omfattande och växande handel mellan medlemsstaterna där EDF är en aktiv deltagare.

⁽²⁴⁾ EG-domstolens domar av den 23 februari 1961 i mål 30/59, Gezamenlijke Steenkolenmijnen mot Haute Autorité, Rec. 1961, s. 3, av den 15 mars 1994 i mål C-387/92, Banco de Crédito Industrial, REG 1994, s. I-877, av den 11 juli 1996 i mål C-39/94, SFEI, REG 1996 s. I-3547, och av den 26 september 1996 i mål C-241/94, Frankrike mot kommissionen, REG 1996, s. I-4551, samt förstainstansrättens dom av den 27 februari 1997 i mål T-106/95, FFSA mot kommissionen, REG 1997, s. I-911.

⁽²⁵⁾ Se bland annat förstainstansrättens dom av den 27 januari 1998 i mål T-67/94, Ladbroke mot kommissionen, REG 1998, s. II-1, punkt 109.

⁽²⁶⁾ EGT L 27, 30.1.1997, s. 20.

Denna handel, som förstärks genom antagandet av rådets direktiv 90/547/EEG av den 29 oktober 1990 om transitering av elektricitet genom kraftledningsnät⁽²⁷⁾, sker på grundval av affärsavtal mellan de olika företag som driver högspänningsnät i medlemsstaterna. I de europeiska OECD-länderna ökade elimporten i genomsnitt med 7 procent om året mellan 1980 och 1990. Mellan 1981 och 1991 ökade EDF överskottet från sin handel med utlandet med nio gånger genom att företaget uppnådde en nettoexport på 42 TWh, vilket motsvarade 10 procent av dess totala produktion. Redan 1985 exporterade EDF 19 TWh till övriga medlemsstater.

(106) I sin årsrapport för 1997 uppgav EDF att "företaget hörde till de främsta internationella aktörerna inom elsektorn med investeringar på över 13 miljarder franc utanför Frankrike och en produktionsapparat som motsvarade nästan 11 procent av den franska med mer än 8 miljoner kunder". I rapporten underströks också att EDF "ökat sina investeringar i Europa genom att utvidga sin verksamhet till Österrike och Polen" och att företaget "exporterade mer än 70 TWh till Europa".

(107) I det affärsavtal för perioden 1997–2000 som staten och EDF undertecknade den 8 april 1997 angavs att EDF skulle anslå cirka 14 miljarder franc till sina utlandsinvesteringar, där olika europeiska regioner hör till prioriteringarna. Mellan 2000 och 2002 förvärvade EDF en tredjedel av kapitalet i det tyska företaget EnBW, ökade produktions- och distributionskapaciteten hos sitt brittiska dotterföretag London Electricity, tog direkt kontroll över det italienska företaget Fenice samt ingick ett samarbetsavtal med Fiat i syfte att förvärva Montedison (som sedermera blev Edison). EDF hade sålunda en framträdande plats i elhandeln mellan medlemsstaterna. Under 2001 ökade EDF:s elexport till rekordnoteringen 83,9 TWh, och bidrog med 2 300 miljarder euro till den årliga försäljningen.

(108) För närvarande är 34,5 procent av den franska elmarknaden konkurrensutsatt med ett tröskelvärde i fråga om konsumenterna som fastställts till 7 GWh. Denna konkurrensutsatta marknad består av cirka 3 100 orter med en efterfrågan på mer än 150 TWh. Enligt de senaste uppskattningarna har EDF:s konkurrenter en marknadsandel på 18,5 procent. 31 europeiska elleverantörer är verksamma på den franska marknaden, och Frankrikes elimport uppgick under 2001 till cirka 26 TWh. Dessutom konkurrerar EDF inom den franska elproduktionen numera med Compagnie Nationale du Rhône, ett dotterföretag till Electrabel, och Société Nationale d'Electricité et de Thermique, som ägs delvis av det spanska företaget Endesa. Sålunda konkurrerar EDF numera med andra aktörer på den franska marknaden.

⁽²⁷⁾ EGT L 313, 13.11.1990, s. 30. Direktivet senast ändrat genom Anslutningsakten från år 2003.

- (109) Redan innan direktiv 96/92/EG trädde i kraft i februari 1999 hade vissa medlemsstater ensidigt antagit åtgärder för att avreglera sina elmarknader. Framför allt avreglerade Förenade kungariket helt sin marknad för stora industriella kunder 1990. Sverige avreglerade helt sin marknad 1996, medan Finland började avreglera sin 1995 för att uppnå fullständig avreglering 1997. Tyskland avreglerade helt sin marknad 1998, medan Nederländerna avreglerade helt sin marknad för stora industriella kunder 1998. Mot denna bakgrund snedvred statligt stöd till företag som hade monopolställning i en medlemsstat och samtidigt deltog aktivt i handeln mellan medlemsstaterna, vilket var fallet med EDF, konkurrensen på elmarknaden i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget redan före det datum då direktivet föreskrev att marknaden skulle konkurrensutsättas.
- (110) EDF deltog och har fortsatt att delta i konkurrensen både i Frankrike och andra medlemsstater inom annan verksamhet än företagets huvudverksamhet att producera och distribuera el genom att diversifiera sig till närliggande marknader som är helt avreglerade. 1997 samlade SDS – ett helägt dotterföretag till EDF – koncernens verksamhet när det gäller tjänster till privatkunder, företagskunder och lokala myndigheter. SDS bedrev verksamhet på områdena avfallshantering, gatubelysning och andra tjänster anknutna till energiområdet och gav ett bidrag till försäljningen på 685 miljoner euro 1998 (650 miljoner 1997). År 2000 ingick EDF ett samarbetsavtal med Veolia Environnement via företaget Dalkia, som är ledande i Europa när det gäller energitjänster till företag och myndigheter. Företaget erbjuder ingenjörstjänster och underhåll på energiområdet, förvaltar kraftvärmeverk, tillhandahåller tekniska tjänster som hänger samman med driften av byggnader samt säkrar driften av nät för distribution av fjärrvärme, kraftvärme, samlad energiproduktion och industriella flöden.
- (111) EDF har också utvecklat sin verksamhet på marknaden för förnybara energikällor. År 1997 samlade holdingföretaget CHART – ett helägt dotterföretag till EDF – koncernens verksamhet på området förnybara energikällor såsom jordvärme och vindkraft. Företagets bidrag till koncernens konsoliderade omsättning uppgick då till 70 miljoner euro.
- (112) Som producent och distributör av el konkurrerar EDF slutligen med leverantörer av andra alternativa energikällor såsom kol, olja och gas på både den nationella och den internationella marknaden. Exempelvis har EDF i Frankrike med framgång inlett en kampanj för att främja användningen av el för uppvärmning. Företaget har på så sätt ökat sin marknadsandel på bekostnad av de konkurrenter som erbjuder alternativa energikällor som olja eller gas. Inom stålindustrin konkurrerar elektriska ugnar med gas- och oljeeldade ugnar.
- (113) När det gäller effekterna på gashandeln mellan medlemsstaterna bör det noteras att Frankrike med sina blygsamma gasreserver alltid har varit en stor importör av gas. Gasmarknaden omfattas också av ett direktiv om avreglering, nämligen Europaparlamentets och rådets direktiv 98/30/EG av den 22 juni 1998 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas, vilket skulle genomföras av alla medlemsstater före augusti 2000. Medlemsstaterna skulle här också fastställa vilka kunder som skall ha rätt att välja leverantör. Fastställandet av dessa kunder skulle leda till en omedelbar avreglering av gasmarknaden motsvarande minst 20 procent av den nationella årliga gasförbrukningen, en siffra som skulle ökas till 28 procent fram till 2003.
- (114) I ett betänkande från det franska parlamentet⁽²⁸⁾ uppgavs enligt regeringsskällor att dessa kunder i början av 2002 hade bytt leverantör i en utsträckning som motsvarade cirka 25 procent av deras totala förbrukning eller 5 procent av förbrukningen på den samlade marknaden, samtidigt som fyra nya aktörer hade trätt in på den franska marknaden.
- (115) Det framgår därmed att EDF redan 1997 hade inlett verksamhet på vissa marknader i andra medlemsstater och att det stöd som följde av att EDF inte betalade bolagsskatt på en del av de skattefria bokföringsmässiga avsättningar som gjorts för att förnya det franska högspänningsnätet måste ha påverkat handeln mellan medlemsstaterna.
- (116) Den obegränsade statliga garantin gav också EDF en fördel som per definition förstärkte företagets ställning gentemot dess konkurrenter. Mot ovanstående bakgrund måste garantin ha påverkat handeln mellan medlemsstaterna i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.
- (117) Reformen av pensionssystemet för el- och gasindustrin minskar den börda som företagen inom sektorn måste bära och utgör därmed en sektoriell fördel. Med tanke på att det finns gemensamma europeiska el- och gasmarknader måste det faktum att Frankrike gett företagen inom sektorn en fördel ha påverkat handeln mellan medlemsstaterna.
- (118) I den mån som de fyra kriterierna i artikel 87.1 i EG-fördraget är uppfyllda utgör den obegränsade statliga garanti som EDF åtnjuter, det faktum att företagen inom el- och gasindustrin inte behövt betala en del av sina historiska pensionsåtaganden samt det faktum att EDF inte betalade bolagsskatt på en del av de skattefria bokföringsmässiga avsättningar som gjorts för förnyelse av det franska högspänningsnätet statligt stöd. Efter denna slutsats bör man undersöka om dessa statliga stödåtgärder är förenliga med bestämmelserna i EG-fördraget.

⁽²⁸⁾ Betänkande om förslaget till lag om energimarknaderna som Poniowski under 2002 utarbetade för senatens utskott för ekonomiska frågor.

5. Bedömning av det statliga stödets förenlighet med EG-fördraget

a) Den obegränsade statliga garantin

(119) Den obegränsade statliga garanti som EDF åtnjuter utgör ett statligt stöd som gör det möjligt för koncernen att låna till förmånligare villkor på de internationella finansmarknaderna.

(120) I artikel 87.1 i EG-fördraget anges att stöd som uppfyller de kriterier som ställs upp i fördraget i princip är oförenligt med den gemensamma marknaden. De undantag från denna regel som anges i artikel 87.2 i EG-fördraget är inte tillämpliga i det aktuella fallet eftersom stödet inte syftar till att uppnå de mål som anges i artikel 87.2.

(121) Den aktuella stödåtgärden uppfyller inte heller de villkor som anges i artikel 87.3 a och c för stöd som syftar till att främja den ekonomiska utvecklingen i vissa regioner, särskilt som stödet utgör ett driftsstöd. I själva verket avser stödet inte investeringar eller skapande av arbetstillfällen i enlighet med gemenskapens riktlinjer för statligt stöd för regionala ändamål⁽²⁹⁾.

(122) I artikel 87.3 c i EG-fördraget anges också ett undantag för stöd i syfte att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset. Den granskade stödåtgärden omfattas inte av detta undantag.

(123) När det gäller de undantag som anges i artikel 87.3 b och d i EG-fördraget syftar den aktuella stödåtgärden inte heller till att genomföra viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse, till att avhjälpa en allvarlig störning i den franska ekonomin eller till att främja kultur och bevara kulturarvet.

(124) De kriterier som anges i artikel 87.2 och 87.3 i EG-fördraget är sålunda inte uppfyllda.

(125) De franska myndigheterna anser att kommissionen i sin bedömning av EDF:s ställning inte har tagit hänsyn till de begränsningar som företaget är ålagt, såsom principen om specificering och förbudet mot kompromissklausuler.

Det rör sig om bestämmelser i den franska förvaltningsrätten som är helt oberoende av frågan om statligt stöd. Det är de franska myndigheterna som har beslutat att ge EDF denna ställning. Den grundar sig på en lag som antagits av parlamentet och kan därmed när som helst ändras av samma instans. Kommissionen konstaterar dock att principen om specificering inte har utgjort något hinder för en viss diversifiering av EDF:s verksamhet.

(126) Enligt artikel 86.2 i EG-fördraget skall företag som anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse vara underkastade reglerna i fördraget, särskilt konkurrensreglerna, i den mån tillämpningen av dessa regler inte rättsligt eller i praktiken hindrar att de särskilda uppgifter som tilldelats dem fullgörs.

(127) Kommissionen bestrider inte att skyldigheter av allmänt intresse åligger EDF. I detta avseende och enligt artikel 86 i EG-fördraget kan EDF få ekonomisk ersättning eller åtnjuta civilrättsliga rättigheter. Dessa ekonomiska åtgärder eller rättigheter skall dock stå i proportion till vad som krävs för att kompensera EDF för de merkostnader som är förknippade med dess uppdrag i det allmänna intresse. Eftersom den statliga garanti som EDF åtnjuter omfattar företagets samtliga verksamheter och är obegränsad i tiden tycks den emellertid vara oproportionerlig. Kommissionen anser därmed att den medför en otillåten snedvridning av konkurrensen.

(128) De franska myndigheterna åberopar inte artikel 86.2 i EG-fördraget, men understryker att EDF har ett uppdrag i det allmänna intresse. De franska myndigheterna kommer emellertid inte med några detaljerade upplysningar om EDF:s skyldigheter i det allmänna intresse eller om kostnaderna för dessa. Det är därför omöjligt att bekräfta huruvida omfattningen hos det statliga åtagandet gentemot EDF motsvarar kostnaderna för företagets uppdrag i det allmänna intresse. I detta avseende påminner kommissionen om svårigheten att göra en korrekt uppskattning av värdet på en allmän garanti som löper på ett obestämt belopp och är obegränsad i tiden.

(129) Utifrån de upplysningar som kommissionen har tillgång till anser den att det i det aktuella fallet är omöjligt att bedöma iakttagandet av de villkor som angavs i domen i Altmark-målet⁽³⁰⁾ liksom kriterierna för att tillämpa artikel 86.2 i EG-fördraget.

⁽²⁹⁾ EGT C 74, 10.3.1998, s. 9 (ändring i EGT C 258, 9.9.2000, s. 5).

⁽³⁰⁾ EG-domstolens dom av den 24 juli 2003 i mål C-280/00, Altmark Trans GmbH e.a., ännu ej offentliggjord i REG.

- (130) De franska myndigheterna anser att kommissionens förfarande gör artikel 295 i EG-fördraget verkningslös. Som stöd för sitt argument hänvisar de till generaladvokatens slutsatser i målen C-367/98, C-483/99 och C-503/99 om så kallade gyllene aktier. I sina domar följde emellertid inte EG-domstolen denna tolkning av artikel 295 i EG-fördraget⁽³¹⁾. Enligt denna artikel intar gemenskapen en neutral hållning i fråga om medlemsstaternas egendomsordning. Det finns ingen bestämmelse i EG-fördraget som hindrar att en medlemsstat helt eller delvis äger företag. Samtidigt måste emellertid konkurrensreglerna tillämpas på samma sätt på privata och offentliga företag. Enligt EG-domstolens rättspraxis innebär inte artikel 295 att de egendomsordningar som gäller i medlemsstaterna inte skulle omfattas av de grundläggande fördragsbestämmelserna⁽³²⁾.
- (131) Denna rättspraxis bekräftades genom förstainstansrättens dom av den 6 mars 2003 i målet West LB⁽³³⁾. Enligt denna dom skall det inte uppfattas som om artikel 295 i EG-fördraget begränsar begreppet statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget. Konkurrensreglernas tillämpning på företag, oberoende av vilken egendomsordning de omfattas av, innebär inte någon begränsning av det skydd som avses i artikel 295 i EG-fördraget eller att medlemsstaterna i princip skulle få förvalta offentliga företag hur de vill när det gäller att behålla sina andelar i sådana företag eller att ta hänsyn till andra kriterier än rent affärsmässiga kriterier. Om de intressen som avses med dessa argument nu skulle strida mot tillämpningen av konkurrensreglerna, så beaktas de i själva verket i artikel 86.2 i EG-fördraget genom att där anges att företag som anförtratts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse kan slippa att vara underkastade konkurrensreglerna om dessa regler rättsligt eller i praktiken hindrar att de särskilda uppgifter som tilldelats dem fullgörs.
- (132) I det aktuella fallet är statens innehav av kapitalet i EDF absolut inte ifrågasatt: i själva verket hänger den obegränsade statliga garantin inte samman med EDF:s egendomsordning, utan med dess rättsliga ställning. Om denna ställning per definition är förknippad med faktorer som snedvrider konkurrensen, så är det själva ställningen som bör granskas utifrån reglerna om statligt stöd. Medlemsstaterna har rätt att välja rättslig ställning åt sina företag, men skall iakttä fördragsbestämmelserna. I detta avseende stämmer kommissionens agerande överens med principen om lika behandling.
- (133) Kommissionen ifrågasätter inte på något sätt det offentliga innehavet av EDF:s kapital och bestrider inte heller företagets ställning som EPIC i sig. Kommissionen undersöker bara konsekvenserna av undantaget från sanerings- och likvidationsförfarandet liksom statens roll i egenskap av yttersta garant för EDF:s samtliga skulder, inklusive dem som är förknippade med verksamhet som inte hänger samman med företagets skyldigheter i det allmännas intresse.
- (134) Den obegränsade statliga garanti som EDF åtnjuter utgör sålunda ett statligt stöd som är oförenligt med fördragsbestämmelserna. Kommissionen begärde att garantin skulle upphävas redan i det beslut att föreslå en avhjäljande åtgärd som den antog i oktober 2002.
- (135) Genom sin skrivelse av den 11 november 2003 delgav de franska myndigheterna kommissionen följande lagförslag: "De offentliga företagen Electricité de France och Gaz de France ombildas (...) till aktiebolag som styrs (...) av de bestämmelser som gäller för affärsföretag." De franska myndigheterna preciserar att ombildningen av EDF till aktiebolag kommer att få som följd att företaget omfattas av de civilrättsliga reglerna om sanering och likvidation. Kommissionen anser att det faktum att EDF kommer att omfattas av civilrättsliga konkursbestämmelser får till följd att den obegränsade statliga garanti som företaget åtnjuter upphävs.
- (136) Genom en skrivelse av den 16 december 2003 bekräftade den franska regeringen att den "kommer att lägga fram förslag till bestämmelser om en ombildning av EDF:s juridiska ställning för parlamentet. Enligt förslaget skall EDF ombildas från offentligt företag till ett civilrättsligt affärsföretag före den 1 januari 2005". Utifrån denna upplysning anser kommissionen att den obegränsade statliga garanti som EDF åtnjuter måste upphävas före den 1 januari 2005. Denna tidsfrist är tillräcklig och rimlig med tanke på de lagändringar som krävs.
- b) *Reformen av pensionssystemet för el- och gasindustrin*
- (137) Kommissionen konstaterar att det nuvarande pensionssystemet för el- och gasindustrin i praktiken utgör ett hinder för inträde på den franska el- och gasmarknaden. Enligt de regler som inom ramen för systemet för närvarande tillämpas på alla nya aktörer betalar företagen inte in en avgift, utan deltar varje år i utbetalningen av samtliga pensioner inom sektorn i proportion till deras lönesumma. Bidragsnivån för en ny aktör grundar följaktligen inte på en i förhand fastställd avgift, utan bestäms varje år utifrån behoven av jämvikt i branschens pensionssystem. Denna jämviktsnivå grundar sig i sin tur på branschens lönesumma och demografiska struktur, som fastställts före den nya aktörens marknadsinträde, och har därmed inget som helst samband med dess egna pensionsåtaganden.

⁽³¹⁾ EG-domstolens domar av den 4 juni 2002 i mål C-367/98, kommissionen mot Portugal, REG 2002, s. I-4731, av den 4 juni 2002 i mål C-483/99, kommissionen mot Frankrike, REG 2002, s. I-4781, och av den 4 juni 2002 i mål C-503/99, kommissionen mot Belgien, REG 2002, s. I-4809.

⁽³²⁾ EG-domstolens dom av den 4 juni 2002 i mål C-483/99, kommissionen mot Frankrike, REG 2002, s. I-4781, punkt 44. Se även EG-domstolens domar av den 6 november 1984 i mål 182/83, Fearon, Rec. 1984, s. 3677, av den 31 mars 1991 i mål C-305/89, kommissionen mot Italien, Rec. 1991, s. I-1603, och av den 1 juni 1999 i mål C-302/97, Konle, REG 1997, s. I-3099.

⁽³³⁾ Förstainstansrättens domar av den 6 mars 2003 i målen T-228/99 och 233/99, Westdeutsche Landesbank Girozentrale och Land Nordrhein-Westfalen mot kommissionen, ännu ej offentliggjorda i REG.

- (138) Eftersom el- och gasindustrin är kraftigt kapitaliserad är det också troligt att varje ny aktör på marknaden antingen är börsnoterad eller erbjuder allmänheten investeringsmöjligheter. Efter det att de internationella redovisningsstandarderna (IAS) trätt i kraft måste dessa företag i sina räkenskaper bokföra pensionsåtaganden för branschen som fanns redan före deras marknadsinträde, men som belastar dem i proportion till deras nuvarande lönesumma. Denna belastning för historiska pensionsåtaganden utgör en merkostnad jämfört med de åtaganden som belastar företaget som omfattas av den allmänna socialförsäkringslagstiftningen, där man finansierar pensionssystemen med avgifter och där företagen inte behöver sörja för dessa åtaganden. Ett inträde på en kraftigt kapitaliserad marknad med stora fasta kostnader utgör redan i sig en så pass stor investering att varje merkostnad kan framstå som ett stort hinder.
- (139) Slutligen skulle ett upphävande av den obegränsade statliga garanti som EDF och GDF åtnjuter och dess följd att dessa företag kommer att omfattas av allmänna konkursförfaranden, utan en samtidig reform av branschens pensionssystem, ålägga samtliga företag inom sektorn, inklusive nya aktörer, skyldigheten att åta sig de båda aktörernas historiska pensionsåtaganden om de skulle gå i konkurs. Med tanke på de belopp som står på spel är denna risk inte rimlig för övriga företag inom sektorn. Överföringen av en sådan risk på företagen inom sektorn hindrar sålunda konkurrenter att träda in på de franska marknaderna.
- (140) Det nuvarande pensionssystemet inom el- och gasindustrin skapar alltså hinder för inträde på de franska el- och gasmarknaderna. Den reform som anmälts av de franska myndigheterna gör det möjligt att undanröja dessa hinder. För det första ersätter man genom reformen det "jämviktsbidrag" som företagen inom sektorn betalar med avgifter till de allmänna pensionssystemen (grundpensionssystemet och obligatoriska tilläggs-pensionssystem). För det andra minskar man genom reformen beloppet på de särskilda pensionsrättigheter som förvärvats före reformen, vilka är högre än beloppet på de allmänna pensionsavgifterna och måste finansieras av alla företag inom sektorn. När reformen genomförs kommer de särskilda pensionsrättigheter som fortfarande belastar företagen att fördelas definitivt mellan dessa utifrån två kriterier: lönesumma och anställningstid per företag för personal inom el- och gasindustrin. Företagens bidrag står därmed i proportion till hur länge de har verkat på el- och gasmarknaderna. Om någon historisk aktör går i konkurs kommer företagen inom sektorn slutligen bara att belastas med särskilda pensionsrättigheter inom ett tak där man beaktar deras egna pensionsåtaganden för att på så sätt inte äventyra deras lönsamhet.
- (141) Eftersom det nuvarande systemet står i begrepp att avskaffas anser kommissionen det inte vara nödvändigt att undersöka om det är förenligt med fördragsbestämmelserna. Detta beslut begränsar sig till att endast undersöka om det nya pensionssystemet är förenligt med gemenskapens regler om statligt stöd.
- (142) När det gäller det avgiftspåslag som fastställts till förmån för Caisse nationale des industries électriques et gazières i syfte att finansiera en del av de pensionsrättigheter som före reformen förvärvats av arbetstagare inom sektorn för överföring och distribution av el och gas, bör det noteras att avgiftspåslaget kommer att tas ut på anslutningar av konsumenterna till nät för överföring och distribution av el eller gas. Avgiftspåslaget grundar sig för varje slutkonsument på en fast avgift för användning av näten som är oberoende av den faktiska energiförbrukningen. Slutkonsumenten betalar därmed avgiften även om denne faktiskt inte förbrukar någon energi. Avgiften har alltså inget samband med den mängd el eller gas som förbrukas. Av detta följer att Caisse nationale des industries électriques et gazières genom detta bidrag inte finansieras med el eller gas som importerats från andra medlemsstater. Finansieringsmekanismen bakom avgiften förstärker därmed inte stödets effekter på konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna eftersom den inte belastar importerad energi. Sålunda skapar den inget hinder för inträde på de franska el- och gasmarknaderna.
- (143) Det bör för övrigt noteras att de särskilda pensionsrättigheter som förvärvats före reformen utgör historiska kostnader som hänger samman med den tidigare monopolsituationen. I själva verket utgör det faktum att företag inom el- och gasindustrin betalar särskild pension inget problem eftersom dessa företag utvecklades på en monopolmarknad. I förhållande till företag inom andra sektorer belastades de förvisso av en större pensionsbörda, men samtidigt var de skyddade från all konkurrens inom sin bransch. Dessutom var de enligt gällande redovisningsnormer inte skyldiga att avsätta beloppet för den särskilda pension som de skulle betala sina arbetstagare i sin bokföring. Arbetstagarna var för sin del garanterade att få sin särskilda pension eftersom dessa rättigheter förvaltades av EDF:s/GDF:s pensionsorgan, och de båda företagen åtnjöt en obegränsad statlig garanti. Efter det att el- och gasmarknaderna konkurrensutsatts har dessa särskilda rättigheter blivit en börda för el- och gasföretagen som påverkar deras konkurrenskraft. För det första utgör dessa särskilda rättigheter för de berörda företagen en merkostnad som inte belastar deras konkurrenter. Efter det att de internationella redovisningsstandarderna (IAS) trätt i kraft måste dessa företag i sina räkenskaper avsätta beloppet på de särskilda pensionsrättigheter som deras arbetstagare förvärvat. Den 1 januari 2003 uppgick dessa särskilda pensionsåtaganden till [...]. Betalningen av den särskilda pensionen, som tidigare inte utgjorde någon oöverstiglig börda eftersom företagen var skyddade från all konkurrens inom sin bransch, utgör idag ett stort problem för dessa företag som numera konkurrerar med andra el- och gasföretag.

- (144) De särskilda pensionsrättigheterna för arbetstagare inom el- och gasindustrin grundar sig på artikel 24 i 1946 års nationella stadga för personal inom el- och gasindustrin och bilaga 3 till denna om invaliditets-, ålders- och dödsfallsersättning. Dessa texter har inte ändrats sedan 1997.
- (145) Den anmälda reformen innebär att företag inom sektorn inte kommer att belastas för de särskilda rättigheter som vid tidpunkten för reformen hade förvärvats av arbetstagare inom sektorn för överföring och distribution av el och gas. Reformen går inte längre än vad som är absolut nödvändigt eftersom företagen bara slipper en del av bördan för historiska särskilda pensionsrättigheter. Även om sektorns samtliga historiska särskilda rättigheter uppgår till [...], så kommer företagen i själva verket bara att slippa bördan för de historiska särskilda pensionsrättigheter som hade förvärvats av arbetstagare inom sektorn för överföring och distribution av el och gas före reformen, och som den 1 januari 2003 uppgick till [...]. Företagen inom sektorn svarar därmed fortfarande för [...] avseende historiska särskilda pensionsrättigheter. Den reform av pensionssystemet som anmälts av de franska myndigheterna befriar därmed inte företagen inom sektorn från samtliga historiska särskilda pensionsåtaganden, utan bara från en del av dessa.
- (146) Varje monopolmarknad är organiserad på ett specifikt sätt och är därmed inte omedelbart anpassad för att fungera i konkurrens efter det att den avreglerats. Följaktligen förutsätter en avreglering av en sådan marknad att den omorganiserar sig för att den konkurrens som eftersträvas skall fungera. Statligt stöd som beviljas för en sådan omorganisation av en sektor är nödvändigt och proportionerligt. I själva verket är det bara verksamheten inom sektorn för överföring och distribution av el och gas, där det traditionellt rått monopol, som får stöd varför övriga delar av reformen inte innehåller några inslag av statligt stöd. Stödet kan således anses vara förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget eftersom det gör det möjligt att utveckla den aktuella verksamheten och inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset
- (147) Kommissionen anser att situationen i det aktuella fallet inte skiljer sig nämnvärt från en situation med icke-återvinningsbara kostnader på energiområdet. Det handlar i själva verket om stöd som syftar till att underlätta övergången till en konkurrensutsatt energimarknad. Den metod som kommissionen har antagit för att undersöka denna typ av stöd gör det förvisso inte möjligt att bedöma denna reform av pensionssystemet. I det aktuella fallet anser kommissionen icke desto mindre att man bör likställa detta stöd med kompensation för icke-återvinningsbara kostnader. Den kommer också att använda denna metod vid framtida analyser av liknande fall.
- (148) Genom att man undanröjer hindren för inträde på de franska el- och gasmarknaderna gör reformen av pensionssystemet för el- och gasindustrin det möjligt att öka konkurrensen på dessa marknader. Denna reform av ett särskilt pensionssystem ingår dessutom i det allmänna arbetet att reformera medlemsstaternas pensionssystem, vilket både rådet och kommissionen stöder⁽³⁴⁾.
- c) *Den fördel som följer av att EDF under 1997 inte betalade bolagsskatt på en del av de skattefria bokföringsmässiga avsättningar som gjordes för att förnya det franska högspänningsnätet*
- (149) I artikel 87.1 i EG-fördraget anges att stöd som uppfyller de kriterier som ställs upp i fördraget i princip är oförenligt med den gemensamma marknaden. De undantag från denna regel som anges i artikel 87.2 i EG-fördraget är inte tillämpliga i det aktuella fallet eftersom stödet inte syftar till att uppnå de mål som anges i artikel 87.2.
- (150) Den aktuella stödåtgärden uppfyller inte heller de villkor som anges i artikel 87.3 a och c för stöd som syftar till att främja den ekonomiska utvecklingen i vissa regioner, särskilt som stödet utgör ett driftsstöd. I själva verket avser stödet inte investeringar eller skapande av arbetstillfällen såsom anges i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd för regionala ändamål.
- (151) I artikel 87.3 c i EG-fördraget anges också ett undantag för stöd i syfte att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset. Den granskade stödåtgärden omfattas inte av detta undantag. Detta undantag från gällande skattelagstiftning som bara gynnar ett enda företag kan inte anses syfta till att underlätta utveckling av en viss näringsverksamhet. Dess enda syfte är att hjälpa ett företag genom att sänka dess driftskostnader.
- (152) När det gäller de undantag som anges i artikel 87.3 b och d i EG-fördraget syftar den aktuella stödåtgärden inte heller till att genomföra viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse, till att avhjälpa en allvarlig störning i den franska ekonomin eller till att främja kultur och bevara kulturarvet.

⁽³⁴⁾ Se bland annat den gemensamma rapporten från kommissionen och rådet om tillräckliga och stabila pensioner, 18.3.2003.

- (153) De kriterier som anges i artikel 87.2 och 87.3 i EG-fördraget är sålunda inte uppfyllda. När det gäller frågan om kompensation för kostnaderna för en allmännyttig tjänst påkallas samma kommentar som för den obegränsade statliga garanti som EDF åtnjuter: i fråga om skattefördelen åberopar de franska myndigheterna inte artikel 86.2 i EG-fördraget, men understryker att EDF har ett uppdrag i det allmännas intresse. De franska myndigheterna har dock inte inkommit med någon bedömning av de kostnader som EDF åsamkas till följd av detta uppdrag. Kommissionen kan sålunda inte slå fast huruvida den aktuella skattefördelen utgör ersättning för en eventuell merkostnad till följd av EDF:s uppdrag i det allmännas intresse⁽³⁵⁾.
- (154) Mot denna bakgrund anser kommissionen därmed att det granskade stödet utgör ett driftstöd som förstärker EDF:s konkurrenskraft i förhållande till företagets konkurrenter. Det är sålunda oförenligt med den gemensamma marknaden.
- (155) Kommissionen anser slutligen att preskriptionsregeln – i motsats till vad de franska myndigheterna hävdar – inte är tillämplig i det aktuella fallet. EDF gjorde skattebefriade bokföringsmässiga avsättningar mellan 1987 och 1996. Det bör dock påpekas dels att felkorrigeringar som per definition avser redovisningen av historiska transaktioner enligt den nationella revisionsmyndigheten skall redovisas i resultatet för det räkenskapsår under vilket felet konstaterades, dels att den lag som föreskriver att koncessionsgivarens rättigheter skall omklassificeras till kapitaltillskott utan att belastas med bolagsskatt antogs den 10 november 1997. Skattefördelen härrör därmed från 1997, och preskriptionstiden är inte tillämplig på ett nytt stöd som betalades ut vid denna tidpunkt.

VI. SLUTSATSER

- (156) Detta beslut antas på grundval av upplysningar som lämnats av de franska myndigheterna. Det bör påpekas att de franska myndigheterna trots det föreläggande att lämna upplysningar som skickades i oktober 2002 har fortsatt att vägra inkomma med vissa begärda dokument i deras helhet till kommissionen. De har exempelvis bara skickat utdrag av de rapporter från den franska revisionsrätten som avsågs i föreläggandet.
- (157) Kommissionen konstaterar först att den obegränsade statliga garanti som EDF åtnjuter bör upphävas som följd av att företaget kommer att omfattas av civilrättsliga kollektiva förfaranden.

⁽³⁵⁾ En bedömning av huruvida de villkor som formulerades i domen i Altmark-målet, och som möjliggör ett undantag från tillämpningen av artikel 87.1 i EG-fördraget, liksom av kriterierna för att tillämpa artikel 87.2 i EG-fördraget är sålunda inte möjlig i detta fall.

- (158) Kommissionen noterar de franska myndigheternas åtagande att ansluta el- och gasindustrins pensionssystem till de allmänna pensionssystemen på ett sätt som är helt kostnadsneutralt för de mottagande systemen såväl som för staten. Kommissionen anser att den aktuella anslutningen inte innehåller några inslag av statligt stöd förutsatt att detta åtagande respekteras.
- (159) Kommissionen konstaterar därefter att historiska rättigheter för arbetstagare inom sektorn för överföring och distribution av el och gas som förvärvats vid tidpunkten för reformen inte längre kommer att finansieras av företagen inom sektorn, utan genom ett avgiftspåslag. Det faktum att företagen inom sektorn inte behöver stå för samtliga historiska pensionsåtaganden utgör ett statligt stöd som är förenligt med den gemensamma marknaden enligt i artikel 87.3 c i EG-fördraget.
- (160) Kommissionen konstaterar slutligen att det faktum att EDF 1997 inte betalade bolagsskatt på en del av de skattefria avsättningar som gjorts för förnyelsen av det franska högspänningsnätet utgör ett statligt stöd som inte är förenligt med den gemensamma marknaden. Detta skattestöd uppgår till ett belopp på 889,89 miljoner euro.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Den obegränsade garanti som Frankrike beviljat Electricité de France (EDF) utgör ett statligt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden och skall upphävas före den 1 januari 2005.

Artikel 2

Anslutningen av det franska pensionssystemet för el- och gasindustrin till de allmänna pensionssystemen utgör inte ett stöd som omfattas av artikel 87.1 i EG-fördraget eftersom denna anslutning är finansiellt neutral för berörda företag, de mottagande systemen och staten.

Det faktum att företagen inom el- och gasindustrin inte behöver betala ut pension för de särskilda pensionsrättigheter som arbetstagare inom sektorn för överföring och distribution av el och gas redan hade förvärvat vid tidpunkten för reformen, och finansieringen av denna pension genom ett avgiftspåslag utgör ett stöd som är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget.

Den garanti som Frankrike beviljat Caisse nationale des industries électriques et gazières för dessa särskilda pensionsrättigheter utgör inte ett stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.

Artikel 3

Det faktum att EDF under 1997 inte betalade bolagsskatt på en del av de skattefria avsättningar som gjorts för förnyelse av det franska högspänningsnätet, motsvarande koncessionsgivarens rättigheter på 14,119 miljarder franc som omklassificerades till kapitaltillskott, utgör ett statligt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden.

Inslaget av statligt stöd i denna uteblivna betalning av bolagsskatt uppgår till 888,89 miljoner euro.

Artikel 4

Frankrike skall vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att från EDF återkräva det stöd som avses i artikel 3 och som olagligen redan utbetalats till företaget.

Återkravet skall ske utan dröjsmål och i enlighet med förfarandena i nationell lagstiftning, förutsatt att dessa förfaranden gör det möjligt att omedelbart och effektivt verkställa detta beslut. Det stöd som skall återkrävas skall innefatta ränta som löper

från den dag stödet stod till EDF:s förfogande till den dag det har återbetalats. Räntan skall beräknas enligt den referensränta som tillämpas för att beräkna nettobidragsekvivalenten för regionalt stöd med sammansatt ränta, i enlighet med kommissionens meddelande om de räntesatser som är tillämpliga vid återbetalning av stöd som olagligt beviljats ⁽³⁶⁾.

Artikel 5

Frankrike skall inom två månader från delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits för att följa beslutet.

Dessa upplysningar skall skickas till kommissionen med hjälp av bifogade formulär.

Artikel 6

Detta beslut riktar sig till Republiken Frankrike.

Utfärdat i Bryssel den 16 december 2003.

På kommissionens vägnar

Mario MONTI

Ledamot av kommissionen

⁽³⁶⁾ EUT C 110, 8.5.2003, s. 21.

BILAGA

INFORMATIONSFÖRMULÄR

om verkställandet av kommissionens beslut 2005/145/EG av om EDF

Vad gäller artikel 1 i beslutet:

Ange det datum då EDF:s rättsliga ställning ändrades och bifoga en kopia av de handlingar som bevisar denna ändrade ställning.

Vad gäller artikel 3 i beslutet:

1. På vilket sätt kommer beloppet på det stöd som skall återbetalas att beräknas (¹)?
2. Vilka åtgärder planeras för att få till stånd en omedelbar och effektiv återbetalning av stödet i enlighet med artikel 14 i rådets förordning (EG) nr 659/1999?
3. Vilka åtgärder har redan vidtagits för att få till stånd en omedelbar och effektiv återbetalning av stödet i enlighet med artikel 14 i rådets förordning (EG) nr 659/1999?
4. Vilken tidsfrist planeras för att genomföra en total återbetalning av stödet?
5. Övriga kommentarer.

⁽¹⁾ I enlighet med kommissionens meddelande om de räntesatser som är tillämpliga vid återbetalning av stöd som olagligt beviljats (EUT C 110, 8.5.2003, s. 21) skall sammansatt referensränta tillämpas. Beräkningen av sammansatt årlig ränta skall ske enligt följande formel: ränta = [kapital (1 + räntesats) antal år] – kapital.